პროლეტარელნო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 179 (2021) — პარასკევი, 5 აგვისტო, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

ბიბლიოთეკა

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

სკკკ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის მასალები

ცალკე ბროშურად გამოიცდა სკკკ ცენტრალური კომიტეტის 1988 წლის 29 ივლისს გამართული პლენუმის მასალები. მასში შედიან საინფორმაციო ცნობა პლენუმის შესახებ, სკკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვის მოხსენება „XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციისათვის პრაქტიკული მუშაობის შესახებ“, პლენუმის დადგენილებანი „სკკკ XIX საკავშირო კონფერენციის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციისათვის პრაქტიკული მუშაობის შესახებ“, „პარტიული ორგანიზაციების ინგენიერება-არჩევნების შესახებ“ და „პარტიული აპარატის კარდაკმენის ძირითად მიმართულებათა შესახებ“.

ბროშურა გამოუშვა პოლიტიკური ლიტერატურის გამომცემლობამ.

ახალგაზრდულ ფორუმს ზეიმობს რკინიგზა

ივანოვი. პროფესიული [illegible]ულებისათვის „კარგი სახელი“ მიიღეს სამტრედიელმა რკინიგზელებმა. ამიერკავკასიის რკინიგზის ამ უმნიშვნელოვანეს უბანზე ამუშავდა სახარისხებელი სადგურის პირველი რიგი. ტექნიკურად კარგად აღჭურვილი მმართველი, სახარისხებელი და გამგზავნი პარკები საშუალებას იძლევა დღე-ღამის განმავლობაში რკინიგზამ მიიღოს და მოამზადოს ათობით შემადგენლობა.

სამხ.ახო იჯარა მოქმედებს გორი. წარმატებას, რომელსაც ახრისის საკოლმეურნეობათაშორისო მეურნეობას ზერეგში აღწევენ, ერსებითად ოჯახური იჯარის დამსახურებაა. ეროვნის ორგანიზაციის ამ მეთოდზე გადავიდნენ წელს მეურნეობის მშრომელები, რომელიც 130 ბრიგადას აერთიანებს.

წინა წლებისაგან განსხვავებით, როცა მეურნეობის მეგვნახეები განუწყვეტლივ აკლებდნენ პროდუქციას სახელმწიფოს, წელს პირველად მოსალოდნელია დავალების არა მარტო მთლიანად, არამედ გადაჭარბებით შესრულებაც. ამისათვის ახრისელებმა ოპტიმალურ ვადებში და ხარისხიანად განახორციელეს ყველა აგროტექნიკური ღონისძიება. კარგ მოსავალს ელიან შავშეთის საბჭოთა მეურნეობის, სოფელ ზერტის კოლმეურნეობისა და მთელი რიგ სხვა მეურნეობათა მეგვნახეები. რაიონში გეგმით სახელმწიფოს უნდა მიპყიდოს 2700 ტონა ყურძენი. ჯერჯერობით ყველაფერი ხელს უწყობს დავალების წარმატებით შესრულებას — დარიანი ამინდიც და დროული, ხარისხოვანი აგროტექნიკური ღონისძიებანიც.

ფითილი დროშა — სანაოსნოს

1988 წლის ექვსი თვის საკავშირო სოციალისტური შეჯიბრების შედეგების მიხედვით საქართველოს საზღვაო სანაოსნო სსრ კავშირის საზღვაო ფლოტის სამინისტროს და საზღვაო და სამდინარო ფლოტის მუშათა პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშით დაჯილდოდა.

— ეს ჩვენი მეზღვაურების, ნავსადგურის მუშაკებისა და ყველა სამსახურის თავდადებული მუშაობის შედეგია, — თქვა საქინფორმის კორესპონდენტთან საუბარში სანაოსნოს უფროსმა ჯემალ ჭიღვარიან. — ვალტების წმინდა ამონაგების დავალება შესრულებულია 107,4 პროცენტით, პირდაპირი ხელშეკრულებით გადაზიდულია 4298 ათასი ტონა ტვირთი — საერთო მოცულობის 98 პროცენტი. ამის შედეგად მატერიალური წახალისების ფონდში დამატებით ჩარიცხულია 190 ათასი მანეთი. მოსახლეობის ფასიანი მომსახურების სახელმწიფო შეკვეთა შესრულებულია 112 პროცენტით.

სანაოსნოს ნავსადგურებმა დაკალების გადაჭარბებით გადაამუშავეს 300 ათასი ტონა ტვირთი. გაუმჯობესდა ფლოტის გამოყენების თვისებრივი მაჩვენებლები, დაისახა მისი ტექნიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების ტენდენცია, რის შედეგადაც პირველად უკანასკნელი წლების მანძილზე გვიზარდა ფლოტის მთლიანი საექსპლოატაციო სიჩქარე.

გაწეული მუშაობის შედეგად მთლიანად სანაოსნოში მიღებულია 8,7 მილიონი მანეთით მეტი მოგება, ვიდრე გეგმით იყო გათვალისწინებული.

წარმატება საკავშირო შეჯიბრებაში

სსრ კავშირის გზათა სამინისტროს კოლეგიამ და დარგობრივი პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმმა შეაჯამეს მიმდინარე წლის მეორე კვარტალში გზებს, მეტროპოლიტენებს, დარგის საწარმოებისა და ორგანიზაციების კოლექტივებს საკავშირო სოციალისტური შეჯიბრების შედეგები.

გზათა სამინისტროსა და პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშები მოიპოვეს ამერიკაკავკასიის რკინიგზის ეიენის განყოფილების, ენერგომომარაგების თბილისის დისტანციის, ციროვკანის სალიანდაგო დისტანციის კოლექტივებმა.

შეჯიბრების გამარჯვებულები გახდნენ აგრეთვე თბილისის საკეგონო დეპოსა და სამგზავრო კომპლექსის, სოხუმის სადგურისა და მაგისტრალის სხვა საწარმოების მშრომელები.

კარგი დასაყრდენი თბილისის რაიონის საზოგადოებრივ მეურნეობებში საკვებწარმოებაში ჩაერთო მორიგი ნედლეული „საამქრო“ —სამინდისა. სახილოსე სიმინდის მოსავალს, რომელიც აქ მოიყვანეს 1500 ჰექტარ ფართობზე, დიფენ სასილოსე მოქმედება და ტრანშეებში. წლეული გეგმით გათვალისწინებული 18 ათასი ტონიდან უკვე ჩაფენილია 2,3 ათას ტონაზე ოდნავ მეტი სილოსი.

აქამადე აქაურ მეურნეობებში მეცხოველეობის საკვები ბაზის ბედ-იღბალს წყვეტენ საკვებმომპოვებელთა საიჯარო კოლექტივები. მათ მინდობილი აქვთ წარმოების მთლიანი ციკლი.

მთლიანად რაიონის საზოგადოებრივმა მეურნეობებმა გეგმით გათვალისწინებული 5000 ტონის ნაკვლად დამზადეს 8600 ტონა სენაჟი. თუ ამ სახეობის ფურაჟის დამზადებაში მნიშვნელოვანი მატებაა, თივა ოგვისტის დამდეგისათვის აქ დამზადეს თითქმის 1000 ტონით ნაკლები, ვიდრე შარშან, ნაცვ. კი 4815 ტონა 6000 ტონის ნაცვლად. შარშანდელი მაჩვენებლების ოდნავი გასწრებით მიმდინარეობს რაიონში ბალახის ფხვნილის წარმოება, რომელიც აქ 115 ტონა მოიმარაგეს. საკვებდამამზადებლებს მიაჩნიათ, რომ მთ ყველა საჭირო პირობა აქვთ წლიური საწარმოო პროგრამის წარმატებით შესრულებისათვის.

(საკინფორმის ფოტო).

სასურსათო პროგრამა

კირცხელ მეცხოველეთა საზრუნავი

ჩხოროწყუს რაიონის კირცხის საცდელი სამეურნეობათშორისი კოლმეურნეობა-კომბლექსის მშრომელთა ზაფხულის დღე გარიჟრაჟიდან გარიჟრაჟამდე საზრუნავითაა ალსავსე. საკვებ მინდვრებზე წარმოებს მწვანე მასის დამზადება საზოგადოებრივი პირუტყვის დამატებითი კვებისა და სენაჟის ჩადებისათვის.

მიაღწიონ წელს უფრო დიდ შედეგებს, ვიდრე შარშან, ამ დევიზით არიან შეკიბრებაში ჩაბმული სოფლის მშრომელები. რაიონში ვალდებულება იკისრეს თითოეულ საფურაჟე ძროხაზე მიიღონ 2.850 კილოგრამი რძე, ნაცვ. ახ ძროხაზე. უნდა დამზადონ 7.100 ტონა სენაჟი, 5.100 ტონა თივა, 18 ათასი ტონა სილოსი.

ამ მიჯნების მიღწევაში თავიანთ წვლილს შეიტანენ კირცხელი მეცხოველეები.

* * *

სურათებზე: ერთ-ერთი საუკეთესო მწველავი ნანა ჩახაია; კირცხის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე სოსო ჯიქია, მეცხოველე ნათელა ბეთანავა, ფერმის გამგე გურამ დარსელია და პარტიული კომიტეტის მდივანი დაზმარ მალანია მეცხოველეობის ფერმაში აზუსტებენ რძის გაგზავნის გრაფიკს.

გუშინ, ხვალ, ზეგ

რადიკალური რეფორმა: ტრანსპორტი

საბეურნეო ანგარიში ყოველისმომცველი ეკონომიური ცნებაა და მას, რომ იტყვიან, სივრცე, მასშტაბურობა სპირდება. იგი ვერ ეტევა ერთი დარგის და საწარმოს კალაპოტში, მოითხოვს კონკრეტულ კონტაქტებს როგორც ქვეყნის მოსათაესავ ორგანიზაციებთან, ისე საზღვარგარეთის ფირმებთან. ჩვენი რესპუბლიკის მრეწველობის საწარმოებმა სოციალისტურ და კაპიტალისტურ ქვეყნებთან ურთიერთობის დამყარებასთან დაკავშირებული პირველი ნაბიჯები გადადგეს. მართალია, ამ მხრივ, ჯერჯერობით განსაკუთრებული ხელმისაყიდი ბევრი არაფერი გვაქვს, მაგრამ ძვრები უკვე არის.

ეს პროცესი რესპუბლიკის საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროშიც მიმდინარეობს. მეურნეობის ახალ პირობებში მომუშავე დარგი ეძიებს ტექნიკური და საფინანსო მდგომარეობის გაუმჯობესების, საერთაშორისო არენაზე გასვლის გზებს.

წლეულს ასეთი ცდა ჩაატარა ზემოხსენებული სამინისტროს თელავის ექსპერიმენტალურმა ქარხანამ და, როგორც ჩანს, გაუმართლდა. ამ ქარხნისა და სამინისტროს წარმომადგენლები იყვნენ მიდინარე წლის მაისში უნგრეთში და ინახულეს საგარო ვაჭრობის ფირმა „მოგიერტი“. შემდეგ უნგრელები თელავის ზემოხსენებული ქარხანას ესტუმრნენ და გადაწყდა შექმნან ერთობლივი საწარმო საგარაჯოს მოწყობილობის დასამზადებლად. ამასთან, ქართველ სპეციალისტთა ერთი ჯგუფი იმუშავებს უნგრეთის საწარმოში, უნგრელთა წარმომადგენლები კი აქ იშრომებენ. გამომუშავებულ პროდუქციას ორივე მხარე წილმიერად მიიღებს. თელავის ერთ-ერთი ქარხანა უზრუნველყოფს ჩვენი საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროს საგარაჯოს მოწყობილობით და მის გარკვეულ ნაწილს საზღვარგარეთაც გაყიდის. ამ ბჭით შემოსული ვალიუტა საგრძნობლად გაზრდის საწარმოს შესაძლებლობებს. ახლა მზადდება ზუსტი ეკონომიკური გაანგარიშება და ოქტომბერში ორივე მხარის ერთობლივი დირექცია ჩამოყალიბდება.

ერთობლივი საწარმოს შექმნის მეორე ეტაპზე პროდუქციის ახორციელები შესამჩნევად გაფართოდება, დამზადდება ტექნიკური მომსახურებისა და რემონტისათვის საჭირო სხვადასხვა სახეობის მოწყობილობა. გამოუშვებენ მრავალ მილიონ მანეთზე მეტი ღირებულების პროდუქციას სამინისტროს საზღვარგარეთის საწარმოებთან და ფირმებთან ხელსაყრელი კავშირის დამყარების სოლიდური გეგმა აქვს და ამის მეშვეობით იგი იმედოვნებს გარკვეულწილად უზრუნველყოს სამეურნეო ანგარიშის სიცოცხლისუნარიანობა.

ავტომობილი იჯარით

როგორი მდგომარეობაა სამინისტროს სისტემაში, რომელიც სრულ სამეურნეო ანგარიშსა და მიმდინარე წლის დამდეგიდან თვითდაფინანსებაზე მუშაობს?

— თვეს ქვემოა და პარადულობის დრო წავიდა და მაღლობა ღმერთს, — ამბობს რესპუბლიკის საავტომობილო ტრანსპორტის მინისტრი თ. დავითაშვილი. ასეთმა ვითარებამ ადრე ცოტად თუ მეტად ყველა დაგვაბარალა და მრავალი მიმართულებით საველოდ ვმდგომარეობამდე მიგვიყვანა. მაგალი რამ აღარ უნდა გამეორდეს, თუ სამეურნეო ანგარიშზე მუშაობ და რამეს მიაღწევ შენ თავს კი არა, ამ სიახლის დანერგვის მკაცრ პირობებს უნდა უფალოდეს. სამეურნეო ანგარიში ფუძესაფუძ მიდგომას ვერ იტანს, სულ მალე გამოგაჩარავებს და დაგაანგებს როგორ მოკედი სამქმეს. ეს აზრი გასდევდა წითელ ზოლად სკკკ XIX საკავშირო კონფერენციის მუშაობასაც.

ჩვენი სამეურნეო ანგარიში ჯერ დაბვეწილ პროცესშია, მაგრამ მისი უპირატესობა უდავოა. დღეს, როგორც ცნობილია, მუშაობის შეფასების ერთ-ერთი მთავარი საზომი სახელმწიფოში დასაბეგრილნის დაცვა გახდა და ამ მხრივ აკეთებს თავის საქმეს საეურნეო ანგარიში. სწორედ მიწოდების ვალდებულების შესრულებაზეა მოამაგებული ეროვნული კოლტეგების მატერიალური წახალისების ფონდის ჩამოყალიბება. ამიტომ, ახლა დარგის მუშაკთა ინტერესი განუყოფლად უკავშირდება მთ ეკონომიურ და სოციალურ ამპეგტებს და ბუნებრივია მიმართულია შრომის საყოფიერების ზრდისა და მომსაზურების გაუჯობესებისაკენ. ტვირთის გადაზიდვის მიმდინარე წლის პირველი ნახევრის სახელმეკრეულო ვალდებულება ასი პროცენტით შესრულდა. საერთოდ კი ტვირთნიდვის გეგმა 2,3 პროცენტის გადაჭარბებით შესრულდა. გათვალისწინებულზე სამეურნეოდ მეტი პროდუქციაა რეალიზებული აგრეთვე სამინისტროს სამრეწველო საწარმოების მიერ, წარმოების მოცულობა შარშანდელ შესაბამის პერიოდთან შედარებით მთელი 3,4 პროცენტი ან ფიდიდა. მოსახლეობას გაეწია 3486 ათასი მანეთის მომსახურება და ეს მაჩვენებელიც საგრძნობლად აღემატება შარშანდელ მიღწეულ დონეს.

სახელმწიფო საწარმოს (გაერთიანების) შესახებ კანონის შესაბამისად ავტოსატრანსპორტო საწარმოს პარტნიორების თავმოყრა შეხედულებთან შერიგებისა და მათთან ხელშეკრულების გაფორმების, აგრეთვე საკუთარი გეგმების ჩამოყალიბებისა და დამტკიცების უფლება მიეცა. ასეთ პირობებში მნიშვნელოვნად ამაღლდა კომერციული სამსახურების როლი. თვით კოლექტივი ამტკიცებს ახლა მმართველთა შრომის ანაზღაურების წესებს და ფორმებს. მთავარი ის არის, რომ ალარ არის არაანელსაყრელი ობიექტები, რეისები და ტვირთები, რაც სამეურნეო ანგარიშს უდიდეს ძალას მატებს.

ამასთან, არც ხელის შემშლელი, დამამუხრუჭებელი მიზეზებია ცოტა. კვლავ საკმაოდ დიდია გადმოტვირთვა-დატვირთვის ოპერაციებთან დაკავშირებული მოცდენები, ყველა ორგანიზაცია და საწარმო არ გადასულა სრულ სამეურნეო ანგარიშზე და თვითდაფინანსებაზე. თვით სამინისტროს ხელმძღვანელობას და პირადად მინისტრს მიუჩნია, რომ პრინციპული მნიშვნელობა აქვს საწარმოების ორცალად სამუშაო რეჟიმზე გადასვლას, აგრეთვე გაზით გასამართი საკომპრესორო სადგურების ქსელის მშენებლობას, რაც დარეს გაზზე მომუშავე ავტომობილების ფართოდ გამოყენების საშუალებას მისცემს. გაზი, როგორც ცნობილია, ბენზინზე გაცილებით იაფია და ახალ პირობებში მოქმედ საწარმოსათვის ძალზე ხელსაყრელია. სხვათაშორის, სპეციალისტების აზრით, გაზის გამოყენება ეკოლოგიური თვალსაზრისითაც უფრო გამართლებულია.

თუ სახელმეკრეულო ვალდებულები სრულდება და გათვალისწინებულზე მეტი ტვირთიც გადაეკეთა, არც ოგგების საქმე უნდა იყოს ცუდად. საერთოდ, უამისოდ რა სამეურნეო ანგარიშზე შიიძლება ლაპარაკი. წლის პირველ ნახევარში ოგგების დაკალება მნიშვნელოვანი გადაჭარბებით შესრულდა და შარშანდელ შესაბამის პერიოდთან შედარებით ზრდამ 106,3 პროცენტი შეადგინა. ეს ფულად გამოხატულებაში 3165 ათასი მანეთია. მოგების გეგმის შესრულებით ბიეჯეტის გადასახადის დავალებაც გადაჭარბებით არის რეალიზებული. შესაბამისად შემცირდა გადასახადების თვითდირებულება და დანახარჯები მანეთზე.

სრული სამეურნეო ანგარიშის დადგენილების საფუძველზე ხორციელდება დადებით შედეგებს იძლევა. წლის პირველ ნახევარში დავალების თანახმად სასაკონლო — მატერიალურ ფასეულობათა ზენორმატიული ნაშთები 680 ათასი მანეთით უნდა შემცირებულიყო, ფაქტობრივად კი ამ თანხამ 720 ათასი მანეთი შეადგინა. ბანკისათვის და მომწოდებლებისათვის გადასახადი თანხის ოდენობა გეგმით 2500 ათასი მანეთით უნდა შემცირებულიყო, მაგრამ მიზანმიმართული მუშაობის ნაბიჯებმა მართლაც ხელმისაკიდ შედეგს მიიღწია: თანხა გათვალისწინებულთან შედარებით 10640 ათას მანეთით ე. ი. 4,2-ჯერ შემცირდა. მეურნეობის ახალი პირობებით მიხეკებული უფლებების გამოყენებით განხორციელდა ზრომის ანაზღაურების პირობების გაუჯობესებასთან დაკავშირებული ღონისძიებები. შემოშავდა და დამტკიცდა ხელფასებზე დანამატების გაცემის დებულება. ხელფასის ფონდის ეკონომიის საფუძველზე მუშები სოლიდურ დანამატებს იღებენ პროფესიული ოსტატობისათვის, ხოლო სპეციალისტები და მოსამსახურეები — ზრომაში უმაღლესი შედეგების მიღწევისა და განსაკუთრებული მნიშვნელობის საქმეშოობის შესრულებისათვის. დანამატები ხელფასზე ეძლევათ აგრეთვე პროფესიების შეთავსებისა და მომსახურეობის ზონის გაფართოებისათვის. მთლიანად, სამინისტროს სისტემაში დანამატები ხელფასზე 3100 მუშას დაენიშნა. ეს იმას ნიშნავს, რომ ყოველთვიურად საამისოდ დამატებით გამოიყოფა 198 ათასი მანეთი, ხოლო 750 ინჟინერს, ტექნიკოსსა და მოსამსახურისათვის — 48,3 ათასი მანეთი.

მატერიალური სტიმულირების ფონდის ზრდის რეზერვები კვლავ დიდია და ამ მხრივ მუშაობა გრძელდება.

ახლებური მუშაობის მექანიზმის ყოველმხრივი ამოქმედებისათვის, სამინისტროს წინაშე დასახული ამოცანების უფლო გადაწყვეტისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს სამეურნეოანგარიშიანი ბრიგადების რაოდენობის ზრდას. ამჟამად სისტემაში 150 ასეთი ბრიგადა შრომობს, ამასთან გრძელდება შრომის ორგანიზაციის ახალი პროგრესული ფორმების ძიება, ძალა იკიდებს საბიეჯთო მეურნეობის გაუქმებასთან დაკავშირებული ეკსპერიმენტი, რომლის მიზანია მოძრაობის სიხშირის ზრდა, მგზავრთა მომსახურების კულტურის ამაღლება და, რაღა თქმა უნდა, შემოსავლების გადიდება და მუშაკთა მატერიალური დაინტერესება.

აფართოებენ რა დამოუკიდებელი მეურნეობრიობის ფარგლებს, სამინისტროს სისტემის აფხაზეთის ავტოსატრანსპორტო საწარმოო გაერთიანებისა და თბილისის სატრანსპორტო გაერთიანების საწარმოებმა მძღოლებისათვის მანქანების გადაცემა იწყეთ დაიწყეს, რაც ცალკე სასაუბრო თემაა.

ზორაკოლდება სხვა ღონისძიებებიც, რომლებმაც ხელი უნდა შეუწყონ ეკონომიკური რეფორმის განუსაზღვრელი შესაძლებლობების გამოყენებას, სახალხო მეურნეობისა და მოსახლეობის მომსახურების გაუმჯობესებას, სოციალური სფეროს სრულყოფას და ყოველმხრივ განვითარებას, ამ მიმართულებით არსებულ დადებითსა და უარყოფით მხარეებს გაეფინა „კომუნისტი“ ცალკე მიუძღვნის მასალას.

შ. ამაშუკელი,
„კომუნისტის“ მომმზილველი.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს 30-40-იანი წლებისა და 50-იანი წლების დამდეგის პერიოდში მოსდარ რეპრესიებთან დაკავშირებული მასალების დამატებითი შესწავლის კომისიაში

კომისიამ თავის მორიგ სხდომაზე განიხილა სასამართლო წესით იმ პირთა რეაბილიტაციასთან დაკავშირებული მასალები, რომლებიც სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიეცნენ ეგრეთ წოდებული „მარქსისტ-ლენინელთა კავშირის“, „მოსკოვის ცენტრის“, „ანტისაბჭოთა გაერთიანებული ტროცკისტულ-ზინოვიევური ცენტრისა“ და „პარალელური ანტისაბჭოთა ტროცკისტული ცენტრის“ საქმეთა გამო. მოისმინეს სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს ინფორმაცია აღნიშნულ საქმეთა გამო სსრ კავშირის გენერალური პროკურორის პროტესტების განხილვის შედეგების შესახებ.

გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს კოლეგიის დადგენილებები 1932-1933 წლებში არასასამართლო წესით სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიეცნენ და სასჯელის სხვადასხვა ღონისძიებები შეეფარდოთ მ. ნ. რიუტინს, მ. ს. ივანოვს, ვ. ნ. კაიეროვს, ლ. ბ. კამენევს, გ. ე. ზინოვიევს, ა. ა. გალკინს, ვ. ი. დემიდოვს, ვ. ვ. ფეოდოროვს, გ. ე. როხკინს, ა. მ. ზამიატინს, ნ. ი. კოლოკოლოვს, ვ. ლ. ლისიანსკაიას, ვ. ბ. გორეკცოს, ა.ნ. სლეპკოვს, ფ. ვ. მარეცკის, ნ. ი. ვასილიევს, ბ. მ. პტაშინის, ი. ე. სტენს, ვ. ბ. პეტროვსკის, ი. ს. როზენგოლუს, ი. ე. სტროსელკის, ბ. ა. კარნაუხს, ს. ვ. ტოკარევს, მ. ი. მგბელს, ა. ვ. კაიეროვს, ვ. ა. სილრნკოს, ი. ნ. ბორგიროს, ა. ს. ზელდინს, ა. ი. კოზოლოკსიცა და მ. ე. რაკიჩ-ჩერკასკის.

ყველა მთგანს ბრალად ედებოდა ის, რომ საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ ბრძოლისა და სსრ კავშირში კაპიტალიზმის აღდგენის მიზნით შექმნეს კონტრრევოლუციური ორგანიზაცია „მარქსისტ-ლენინელთა კავშირი“, მოამზადეს ამ ორგანიზაციის საპროგრამო დოკუმენტი და ფაქტურად ეწეოდნენ ანტისაბჭოურ საქმიანობას.

დადგინდა, რომ ამ საქმეთა გამო გამოძიება ჩარჩოებდა ყაზონის უხეში დარღვევით. ლ. ბ. კამენევისა და გ. ე. ზინოვიევისათვის ბრალდება საერთოდ არ წაუყენებიათ. რიგმე მონაცემი პასუხისგებაში მიეცემდ პირთა ანტისაბჭოური დანაშაულებრივი საქმიანობის შესახებ საქმეთა მასალებში არ არის. რაც შეეხება მათ პოლიტიკურ თვალსაზრისსა და თეორიულ შეხედულებებს, რომლებიც საპროგრამო დოკუმენტში იყო ჩამოყალიბებული, მათ ჰქონდათ დისკუსიური ხასიათი და არ შეიცავდნენ მოწოდებებს საბჭოთა ხელისუფლების დამხობისათვის. ძირის გამოთხრის ან შესუფთაგებისათვის.

1988 წლის იანვარში სსრ კავშირის უმაღლესმა სასამართლომ გადაქმა გაერთიანებული სხდომა პოლიტიკური სამმართველოს კოლეგიის დადგენილებანი მ. ნ. რიუტინის, მ. ს. ივანოვის, ვ. ნ. კაიეროვის, ლ. ბ. კამენევის, გ. ე. ზინოვიევის, ა. ა. გალკინის, ვ. ი. დემიდოვის, ვ. ვ. ფეოდოროვის, გ. ე. როხკინის, ბ. მ. ზამიატინის, ვ. ლ. ლისიანსკაიას, ვ. ბ. გორეკცოს, ა. ნ. სლეპკოვის, ფ. ვ. მარეცკის, ბ. მ. პტაშინის, ი. ე. სტენის, ი. ვ. სტარინსკის, ბ. ა. კარნაუხის, ს. ვ. ტოკარევის, ა. ვ. კაიეროვის, ა. ა. სილრნკოს, ნ. ნ. ბორგიროს, ა. ს. ზელდინის, ა. ი. კოზოლოკსიცა და მ. ე. რაკიჩ-ჩერკასკის მიმართ და საქმეები შეწყვეტა ბანს ბრალდებანი ამ ადამიანებისადმი ბრალეულობის ნაკლებობის გამო.

1935 წლის 15-16 იანვარს სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს სამხედრო კოლეგიამ ეგრეთ წოდებული „მოსკოვის ცენტრის“ საქმის გამო სხვადასხვა ვადით პატიმრობა მოუსაჯა ლ. ბ. კამენევს, გ. ე. ზინოვიევს, ა. მ. გერტიკს, ა. ს. ციკლინს, ბ. ნ. სახოვს, გ. ე. ევდოკიმოვს, ი. პ. ბაკაევს, ი. ვ. მაროვს, ი. ს. გორშენინს, ნ. ა. ცარკოვს, გ. ფ. ფოდოროროვს, ს. მ. ვესენს, ი. ი. ტარსოვს, ლ. ი. ფაივილოვიჩს, ა. ვ. გერტიგრეს, ა. ი. ანიშევს, ა. ვ. პეტრმოვს, ბ. ლ. ბრავოს და ა. თ. ბამეროროვს საქმის გამო და შეწყვეტა მათ მოქმედებაში დანაშაულის შემადგენლობის არარსებობის გამო.

გ. თ. ფიოდოროვი რეაბილიტირებეული იყო 1965 წელს.

ეგრეთ წოდებული „ანტისაბჭოთა გაერთიანებული ტროცკისტულ-ზინოვიევური ბლოკის“ საქმე სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს სამხედრო კოლეგიამ 1936 წლის 19-24 აგვისტოს ღია სასამართლო სხდომაზე. ამ საქმის გამო სასჯელის უმაღლესი ზომა მოუსაჯეს გ. ე. ეევდოკიმოვს, ი. პ. ბაკაევს, ს. ვ. მრაჩკოვსკის, ვ. ა. ტერ-ვაანანოს, ი. ნ. სმირნოვს, ე. ა. ფრეიფერს, ი. ი. რეინგოლდს, რ. ვ. პიკელს, ე. ს. გოლცმანს, ფრიც-დავიდს (ი. -დ. ი. კრუგლიანსკის), ვ. პ. ოლბერგს, კ. ბ. ბერმან-იურინს, მ. ი. ლურიეს, ნ. ლ. ლურიეს, აგრეთვე სასჯელის სამართლის პასუხისგებაში კვლავ მიეცემ-ულ გ. ე. ზინოვიევსა და ლ. ბ. კამენევს.

ამ პირთ მსჯავრი დასდეს ანტისაბჭოური, ჯაშუშური, ძალადობრივი და ტერორისტული საქმიანობისათვის, ს. მ. ესროვის მკვლელობაში მონაწილეობისა და პატიმრისა და მთავრობის ხელმძღვანელთა წინააღმდეგ ტერორისტული აქტების მომზადებისათვის.

საქმის მასალების გულდასმითმა ანალიზმა ცხადყო, რომ მათ ასევე დაუსაბუთებლად დასდეს მსჯავრი. სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს პლენუმმა დაკანონებულ სსრ კავშირის გენერალური პროკურორის პროტესტი, განაჩენი გაუქმა და საქმე შეწყვიტა გ. ე. ზინოვიევის, ლ. ბ. კამენევის, გ. ე. ეევდოკიმოვის, ი. პ. ბაკაევის, ს. ვ. მრაჩკოვის, ვ. ა. ტერ-ვაანანოს, ნ. ნ. სმირნოვის, ე. ა. ფრეიფერის, ი. ი. რეინგოლდის, რ. ვ. პიკელის, ე. ს. გოლცმანის, ფრიც-დავიდის (ი. -დ. ი. კრუგლიანსკის), ვ. პ. ოლბერგის, კ. ბ. ბერმან-იურინის, მ. ი. ლურიეს და ნ. ლ. ლურიეს მიმართ, ს. მ. კიროვის მკვლელობის მომზადებაში მონაწილეობა.

საქმის შემოწმებამ ცხადყო, რომ მასალები მის გამო გაყალბებული იყო. დანაშაულებრივი ორგანიზაცია ამ პირებს არ შეუქმნიათ, ანტისაბჭოურ საქმიანობას ისინი არ ეწეოდნენ.

სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს პლენუმმა გაიუქმა განაჩენი გ. ბ. ზინოვიევის, ა. მ. გერტიკის, ა. ს. ციკლინის, ბ. ნ. სახოვის, გ. ე. ეევდოკიმოვის, ი. პ. ბაკაევის, ი. ვ. მაროვის, ი. ს. გორშენინის, ნ. ა. ცარკოვის, ს. მ. ვესენის, ი. ი. ტარსოვის, ლ. ი. ფაივილოვიჩის, ა. ვ. გერტიგრეს, ა. ი. ანიშევის, ა. ვ. პეტრმოვის, ბ. ლ. ბრავოს, ნ. ა. ბაკაევის, ა. ა. კარნაუხის, ს. ვ. ტოკარევის, ა. ა. კაიეროვის, ა. ა. სილრნკოვის, ი. ნ. ბორგიროვის, ა. ს. ზელდინის, ა. ი. კოზოლოკსიცა და მ. ე. რაკიჩ-ჩერკასკის ბრალეულობის ნაკლებობის გამო.

1988 წლის ივნისში სსრ კავშირის უმაღლესმა სასამართლომ გააუქმა ეგრეთ წოდებული „ანტისაბჭოურ საქმიანობის ისინი არ ეწეოდნენ.

სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს პლენუმმა გააუქმა განაჩენი ნ. ბ. ბუხარინის, ა. ი. რიკოვის, ნ. ნ. ტომსკის, ნ. ნ. ბერმანის, ს. ა. რატაიჩუკის, ა. ა. შეტოვის, გ. ი. სოკოლნიკოვის, ვ. ბ. რადეკის, ვ. ვ. ფეოდოროვის, ნ. ნ. ბერმანის, ბ. ბ. ბოგუსლავსკის, ი. ა. ტოროსოვის, ბ. ბ. ბერმანის, ნ. ბ. ბერმანის, ნ. ბ. ბერმანის, ნ

სასურსათო პროგრამა

ჩეხოსლოვაკიის ქალაქ მიკულოვში ჩატარდა (4-8 ივლისს) ღვინოების საერთაშორისო კონკურსი. ამ კონკურსის ერთ-ერთი ექსპერტი გახლდათ საქართველოს უხუცესი აგრონომიერ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი ნ. მეხუზლა, რომელიც აქ კონკურსის საორგანიზაციო კომიტეტმა მიიწვია.

ამის თაობაზე ნ. მეხუზლას შეხვდა გაზეთ „კომუნისტის“ კორესპონდენტი რ. ბასილაშვილი და რამდენიმე შეკითხვით მომართა მას.

— ეს მეხლი ავტორიტეტი საერთაშორისო ბაზარზე, შეგვიფასებინა ჩვენი პროდუქციის ხარისხი და თანამედროვე მოთხოვნებისადმი მისი შესაბამისობის დონე. ეს სერიოზული გამოცდა იყო, როგორც ქართული ღვინოებისა, ასევე ჩვენი სპეციალისტებისაც. კონკურსისა და აქ გამართული დისკუსიის შედეგები საშუალებას იძლევიან, გამოვაკლინოთ ახალი ტენდენციები მეღვინეობის განვითარებაში, უფრო ღრმად და კონკრეტულად შეეგრძნოთ ჩვენი დარგის წინაშე დასმული ამოცანები. მაშასადამე, კონკურსი საშუალებას იძლევა არა მარტო შეეჯაჭოთ დარგის მუშაობის გარკვეული შედეგები, არამედ რაც მთავარია, შევიძინოთ დამატებითი იმპულსი შემდგომ მუშაობაში.

— გთხოვთ უფრო დაწვრილებით მოგვითხროთ ქართული ღვინოების შეფასებაზე, მაინც საინტერესოა, როგორი იყო სხვა რესპუბლიკებისა და მოლდავან საბჭოთა კავშირის წარმომეტებები?

— მე უკვე აღვნიშნე, რომ ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა რესპუბლიკებიდან წარმოდგენილი იყო 86 ნიმუში, აქედან 27-ბითი დაჯილდოდა — 42, საქართველოს ღვინოების 12 ნიმუშადან კი მედლები ათმა მიიღო. სხვა რესპუბლიკებიდან ყარგი მაჩვენებლებით წარმოჩნდნენ სომხეთისა და მოლდავეთის ღვინოები. თავის შესაძლებლობებზე უფრო სუსტად გამოვიდა უკრაინა, ყველაზე დაბალი შედეგებით შეფასდა მოსკოვის საერესპუბლიკათაშორისო ღვინის ქარხნის პროდუქცია.

ჩვენი ღვინოების ორი სახეობა დაჯილდოდა ოქროს მედლით, 7 —ვერცხლისა და 1 — ბრონზაოს მედლით, მაგრამ როგორც საერთოდ ხდება, შეფასებაში არასრულად აისახა ზოგიერთი ღვინოების ხარისხის დონე. მაგალითად, „რქაწითელის“ ნიმუშს ვერცხლის მედლამდე დააკლდა 0,01 ბალი. და იგი ბრონჯაოს მედლით დაჯილდოდა. ეს მით უფრო დასანანია, რომ ნიმუში ძმენეინერი იყო. უპირველეს ყოვლისა ეს უნდა აიხსნას იმ გარემოებით, რომ ეს ჯეჯუნგის ექსპერტები არ იცნობენ ამ ტიპის ღვინოებს.

ასევე ცოტა დაკლდა ოქროს მედლამდე „თელიანის“, „ნაფარეულის“ (თეთრი), „ხვანწკარას“, „ოჯალეშის“ ნიმუშებს, თავის შესაძლებლობამდე დაბლა გამოვიდნენ — „ვაზისუბანი“ და „ქანავი“, მათში განსაკუთრებით გამოიკვეთა ჩვენი ღვინოებისათვის დამახასიათებელი ნაკლოვანებები — გადაკანგვა და არასაკმაოდ მკაფიო არომატი. ამის მიზეზი კი უპირველეს ყოვლისა არის მაღალი ტემპერატურა ტანჭილის დუღილისა და ღვინომასალების შენახვისას, ჩვენი დარგის საწარმოებში ამ ნაკლოვანებების აღმოფხვრა ჩვენი სპეციალისტებისათვის ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა. რა თქმა უნდა, აღნიშნულის გარდა სხვა მრავალი პრობლემაც არის, მაგრამ ამ საუბარში ვერ მოგახსენებთ, ვინაიდან პრობლემა მეტად რთულია და ორი სიტყვით ვერ შემოვიფარგლებით. გარდა ამისა, დღევანდელი საუბარი ატარებს სულ სხვა ხასიათს, ჩვენს რესპუბლიკაში მეგენახეობისა და მეღვინეობის განვითარების პრობლემები მოითხოვენ ცალკე სერიოზულ საუბარს. ეს განსაკუთრებით მყაფიოდ გამოვლინდა მიმდინარე წლის 23 ივლისს ქ. გურჯაანში გამართულ თათბირზე, რომელზედაც ამხანაგმა ჯ. პატიაშვილმა. განსაზღვრა რა დარგის მნიშვნელობა საქართველოს საზეო-ეკონომიკურ ცხოვრებაში, ასევე ეროვნულ ეკონომიკაში, ... ეროვნულ ... ...

ამ ოთხი მოსკოველი ხელოვნებათმცოდნის ცხოვრება განუყოფელია საქართველოს კულტურული ცხოვრებისაგან. თითოეულმა მათგანმა მიუძღვნა თავი საქართველოს მხატვართა შემოქმედების შესწავლას, აგრეთვე საბჭოთა ქართული სახვითი ხელოვნების საუკეთესო ტრადიციების პროპაგანდას. ლუდმილა ივანეს ასული ფიოდოროვა, სვეტლანა ბორისის ასული პეტროვა, ნინო ანატოლის ასული ეზერსკაია, ნათელა მიხეილის ასული ვორონინა — ეს სახელები კარგად არის ცნობილი საქართველოს მხატვრობა მრავალი თაობისათვის.

ნ. ა. ეზერსკაია და ნ. მ. ვორონინა არიან ავტორები, ს. ბ. პეტროვა კი რედაქტორი მოსკოვში ბოლოსწინა 30 წლის მანძილზე გამოცემული ქართველ მხატვრობა შემოქმედებისადმი მიძღვნილი მრავალი წიგნის, მონოგრაფიის, ალბომისა. 1957 წლიდან მოყოლებული კი ლ. ი. ფიოდოროვა-ც მონაწილეობის გარეშე არ დაუვლია მოსკოვში ქართველ ავტორთა არც ერთ სამხატვრო გამოფენას.

...მათი ერთად შეკრება სულაც არ გაგვიკვირვებია. გაიგეს თუ არა, ქართველ მხატვართა ნამუშევრებს გამოფენა გაიხსნაო, ისინი მაშინვე მოვიდნენ. ერთმანეთს შეხვედით ძველ არბატზე კულტურულ ცენტრ „მხიერში", რეპროდუქციის სახელმწიფო სურათგალერეის ფონდებიდან საქართველოს გამოყენებითი ხელოვნების დიდებულ გამოფენაზე. ამ წარმოდგენილი იყო არა მარტო იმ ოსტატთა ნაწარმოებები, რომლებმაც თავიანთი შემოქმედებითი გზა ორმოცდაათიან წლებში დიაწყეს, არამედ მხატვართა ახალგაზრდა თაობის წარმომადგენელთა ნამუშევრებიც.

ოთხი ხელოვნებათმცოდნე გამოფენაზე მორიდებული სენსაციებ ტორთა ვინაობას და ნამუშევრების სახელწოდებებს.

— ეს ხალჩა ხომ გვეი ყანდაფილის პოეტი ნამუშევარია!

— ეს კი ალდეს ნამუშევარია!

— აგერ ირაკლი ოჩიაურის, ეს ბაგულის, სოსო ქოიავის ნაწარმოებები, ისინი თანამედროვე ლითონჭანდაკების კლასიკა ბრძენენ.

— ალბათ ყურადღებას მიაქცევდით, გამოფენაზე რამდენი ახალგაზრდა მხატვარია.

— შეხედეთ, რა დიდი ოსტატობით და დახვეწილი გემოვნებით გამორჩეულა ეს ბოტკოველი სახელოვნი!

— ეს ყველაზე ადრეული ნამუშევარია, ეს ბოლოდროინდელი. — ყველანი ერთმანეთისაგან, მაგრამ მაინც... მათში არის რაღაც ოდნდელი შინაგანი ნათესაობა, რაღაც საერთო, რომელიც მოდის ერთიანი ეროვნული წყაროებიდან, ერთიანი ფესვებიდან და ანტიკურობისა და დასავლეთის კულტურასთან ოდნდელი კავშირურთიერთობის ტრადიციიდან თავყვანისცემისაგან.

— უკანასკნელ რესპუბლიკურ გამოფენებზე თბილისში, საკავშირო გამოფენებზეც შეიძლება შეინიშნოს, თუ როგორ გაფართოვდა თემატიკა, ზოგადსაკაცობრიო ხასიათის პრობლემების ასახვა წყდომა, ფილოსოფიური განზოგადების ცდები, — დასძინა ლ. ი. ფიოდოროვამ.

ასე გამოთქვამდა თავის აზრს ოთხი ხელოვნებათმცოდნე, რომლებმაც თავიანთი სპეციალობად ქართული სახვითი ხელოვნება ჩამოთვლა დავთ ალაბაძის სახელობლობა სტუმრობა, რამაც შესაძლებლობა მომცა ჩაეწყვიტოდიდ მის ნამუშევრებთა არსს, დამენახა საქართველო მისი ბრძნული, მახვილი თვალით, დავმტკბარიყავი მისი ბუნების თავისთავადი სილამაზით. ელენე ახვლედიანი კი? დღესაც, მის ტილოებს რომ ვუყურებ, აღმფრთოვანებს ამ ოსტატის სულის სიმტკიცე და ენერგია!

— მაგრამ ყველაზე საინტერესო და მნიშვნელოვანი ის არის, — სიტყვა ჩაურთო ს. ბ. პეტროვამ, — რომ ქართველ მხატვრთა ყველა თაობისათვის დამახასიათებელია პატრიოტიზმისა და მოქალაქეობრივობის მკაფიოდ გამოხატული გრძნობა, დიდი პატივისცემა და ურყვნელი კავშირი ძველ ტრადიციებთან, ხალხურ სათავეებთან, რომლებიც დღესაც ასაზრდოებენ ქართველ მხატვართა შემოქმედებითს მისწრაფებებს.

— ქართული სახვითი ხელოვნების დარგში ცოდნის ძირითადი წყარო ჩემთვის უწინარეს ყოვლისა არის მხატვრებთან უშუალო ურთიერთობა, იმ წლებში ჯერ კიდევ ცოცხალი მხატვრების ლ. გუდიაშვილის, ს. ქობულაძის, გ. გელოვანის, აგრეთვე მაშინ ჯერ კიდევ ახალგაზრდა მხატვრების ზ. ნიკარაძის, თ. მირზაშვილის, ფ. ერისთავის, ლ. ნოდიას, გ. წერეთლის, მ. ბერძენიშვილის, ე. ამაშუკელის, გ. ოჩიაურისა და სხვა შესანიშნავი მხატვრების სახელოსნოებში სტუმრობა, — თქვა ქალბატონმა ნინომ. — ყველანი განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან, მაგრამ მაინც... მათში არის რაღაც ოდნდელი შინაგანი ნათესაობა, რაღაც საერთო, რომელიც მოდის ერთიანი ეროვნული წყაროებიდან, ერთიანი ფესვებიდან და ანტიკურობისა და დასავლეთის კულტურასთან ოდნდელი კავშირურთიერთობის ტრადიციიდან თავყვანისცემისაგან.

— უკანასკნელ ორი ან სამი ათეული წლის განმავლობაში ჩემ მეხსიერებაში ძალიან ცოცხალ ადგილს ჩემი სულიერი ლტოლვა და ცხოველი ინტერესი ქართული ხელოვნებისადმი. მთელი ამ წლების მანძილზე ჩემთვის ეს ინტერესი ერთ-ერთ ადგილზე იდგა. ეს ინტერესი ქართული ხელოვნებისადმი ჩემ ცხოვრებაში ერთ-ერთ ადგილზე ყოველთვის ინარჩუნებდა. ეს ინტერეს

ხალხური შემოქმედება

ხალხური შემოქმედება, იხე როგორც პროფესიული ხელოვნება, ჩვენი რესპუბლიკის „საეროვნო სარჩაინია“, ოამელიც დიდი ხანია გავიდა საერთაშორისო სარბიელზე. საოფელთათვე ცნობილია, რომ ქართულთან ერთად რესპუბლიკაშე ერთნაირად ვითარდება მის ტერიტორიაზე მცხოვრებ მოძმე ხალხთა ხელოვნება. მართალია, უკანასკნელ ხანს არაერთხელ აღინიშნა ჩვენი მიღწევები, მაგრამ მიუხედავად ამისა, ჩვენში ბევრი კარგი ტრადიცია დაიკარგა, ხალხური ხელოვნების ზოგიერთი სახეობა მავიწყების მიეცა, ჩვენში უკვე ნაკლებად მასდევენ ხეზე და ძვალზე კვეთას, ქარგულობას, იშვითად ქოთენ ფარდაგებსა და ოოჩოიელ სუფრებს, ალარ იციან ქართული ღვეთის წესი.

ხალხური შემოქმედებისა და კულტურულ- საგანმანათლო ბ ლ ო მუშაობის რესპუბლიკური სამეცნიერო-მეთოდური ცენტრის კოლეტივი ცდილობს რათა კვლავ მომავლოდეს გამოყენებითი და დეკორატიული ხელოვნების მოყვარულთა წრეები, კვლავ აღორდეს სვანური აკვნის სიმღერები, ფშავ-ხევსურული კაფიები, რომ კვლავ ადდგეს „ჰარაში“ ქალთა ხორეომი, თანამედროვე სახლოო ღღესასწაულებს ჯარმნიელად შეერწყას უძველესი ტრადიციები და წესი-ჩვეულებანი, ეროვნული თამაშობანი...

ხალხური სიმღერების თემატური კრებულების, ეროვნული გამოყენებითი ხელოვნების ალბომების მომზადება, ხელოვნების გამორჩენილ მოღვაწეთა შემოქმედების სახელოსნოები სახალო თეატრების რეჟისორთა, მხატვართა სტუდიების ორგანიზაცია, ავთენტიკური ფოლკლორული ანსამბლებისა და მომღერალთა ოჯახების გამოვლენა, მივიწყებული რეწვის ნიმუშების აღდგენა და რეგენერაცია — ეს ჩვენი ყოველდღიური საქმიანობის ორასრული ნუსხა...

რასაკვირველია ამ საქმიანობაში ფართოდ ეიყენებთ საუკეთესო ოვითმოქმედი კოლეტივების გამოცდილებას, მჭიდრო კონტაქტებს ვამყარებთ პროფკავშირულ და კომკავშირულ ორგანიზაციებთან, შემოქმედებითს ინტელიგენციასთან. ამ შემთხვევაში, საერთო სურათის დასახატავად, საქართველოს სახალხო არტისტის, საყოველთაოდ ცნობილი ანსამბლის „რუსთავის“ ხელმძღვანელის ანზორ ერქომაშვილის მოღვაწეობაც ქმარა, რომელმაც თავისი ანსამბლის წევრებთან ერთად ბევრი რამ გაიკეთა ბავშვთა ფოლკლორის განვითარებისათვის, ფოლკლორული მასალის მოძიების, გაშიფვრისა და პოპულარიზაციისათვის.

ჩვენი საქმიანობის სტაბილიზაციისთვის ასევე ეიდი მნიშვნელობა ენიჭება ავრეთვე სარსუბლეკათაშორისო შემოქმედებითს ურთიერთობებს, მოძმე რესპუბლიკების დადებითი გამოცდილების განზოგადებას. სწორედ ბალტიისპირელ თანამოსაქმეთა ინიციატივით ეენთო ჩვენში „მეგობრობის ჩიოოდანი“, რომელიც ოოკტარლური ხელოვნების ნამდვილ ღღესასწაულად გადაიქცა. შარშან ქალაქ ზესტაფონში დიდი ოკტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი მეორე საკავშირო ფესტივალის ჩარჩოებში „ოოტას“ ეგოდით გამართულმა სახალხო თეატრების ღღესასწაულმა, რომელშიც საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის კოლეტივებთან ერთად მონაწილეობდა შვეიცარია და ჩეხოსლოვაკიის თეატრალური დასი, ერთხელ კიდევ დამტკიცა ხალხური შემოქმედების ცხოველმყოფელობა, — ინტერნაციონალური ურთიერთობის ძლევამოსილება. აქვე უნდა აღვნიშნო, რომ ფესტივალმა ღიდი გაკვეესა მოახდინა ჩვენი საქმიანობის ზოგიერთი მხარის გეოგრაფიაზე, უკვე ფესტივალის მსვლელობის ღროს ჩვენ დავიწყეთ ხალხური ხელოვნების თითოეული კახრის განვითარების შიმფერხებელი ფაქტორების შესწავლა და სამომავლოდ სათანადო თაღარგიდ დავიტრეთ, რათა შედეგიანი გავხადოთ რესპუბლიკის მოსახლეობის, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდობის ზეღობრივი და ესთეტიკური აღზრდა. ამასთან დაკავშირებით საკავშირო მეთოდურ ცენტრთან ერთად, სკოლამდელი ბავშვების ესთეტიკური აღზრდის მიზნით, შევიმუშავეთ სასწავლო პროგრამა, რომელიც ინერგება საგარეჯოს რაიონში, ამ ექსპერიმენტს სხვა რაიონებშიც განვახორციელებთ. მეშვიდეს აგრეთვე ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლების, სასულე ორკესტრების, თვითმოქმედი საკუთნო კოლეტივების მოზნობრივი განვითარების გრძელვადიანი პროგრამა.

ჩვენს მუშაობას სერიოზულად ფეიჩხეს აგრეთვე ის გარემოება, რომ ჯერ კიდევ შეესრულებელია სკკა ცენტრალური კომიტეტისა და სსრკ მინისტრთა საბჭოს მითითება სოოლო, სამხატვრო და რესპუბლიკური კულტურის სახლის შექმნის თაობაზე, რომელიც მათ საქმიანობის დასაყრდენ ბაზად უნდა იქცეს. საკამათო უკვე ალარ არის, რომ ყოველ ასეთ ცენტრს კარგად განვითარებული ექსპერიმენტულ-შემოქმედებითი ბაზა უნდა ჰქონდეს, რომელსაც ექნება საგამოფენო დარბაზი, მასობრივი თეატრალიზებული წარმოდგენებისა და ღღესასწაულების შემოქმედებითი ლაბორატორია სასკენარო და სადადგმო სარეჟისორო ჯგუფით, მხატვრული თვითმოქმედი კოლეტივებისათვის სასცენო კოსტიუმის სახელოსნო თავისი მოდელირებით, ხმის ჩამწერი სტუდია, სარეპერტუარო-მეთოდური ბიბლიოთეკა, ვიდეოთეკა, კინო-ფოტო ლაბორატორია და სხვა.

ჩვენს ცენტრებს უფრო მეტი წონა ექნებათ მაშინ, თუ კი ისინი კულტსაგანმანათლებლო დაწესებულებებისათვის ისეთი სახის პროდუქციას გამოუშვებენ, როგორიც ხელს შეუწყობდა მხატვრული თვითმოქმედების, ხალხური შემოქმედების შემდგომ განვითარებას. ეს არის მუსიკალური საკრავები, ეროვნული სამოსი, მოყვარულთა თეატრების რეკვიზიტი და ა. შ.

ასეთი ბაზის აუცილებლობა ღრომ მოითხოვა და მასზე ზრუნვა მარტო საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროს როდი ეკისრება.

ტ. კოჩიჯიაშვილი,
ხალხური შემოქმედებისა და კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის რესპუბლიკური სამეცნიერო-მეთოდური ცენტრის დირექტორი.

ქოველდღიური ზრუნვის საგანი

თბილისი, ჩემი სიხარული

„კომუნისტის“ ფოტოკონკურსი

თუში მეცხვარე. ს. კილაძის ფოტო.

გუშინ — დღეს — ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

მარად ჩვენი თანამედროვე

◎ დიდი მწერლისა და საზოგადო მოღვაწის ილია ჭავჭავაძის მდიდარი შემოქმედებითი მემკვიდრეობა წარმოდგება მკითხველთა წინაშე მისი თხზულებების სრული კრებულის ოცტომიან აკადემიურ გამოცემაში. პირველი ტომი, რომელშიც დაბეჭდილია ილიას პოეზია, ახლახან მიიღეს ხელისმომწერებმა. და აი, რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობამ „მეცნიერებამ“ გამოუშვა აკადემიური მრავალტომეულის მეორე ტომი, რომელშიც დაბეჭდილია მწერლის პროზაული ნაწარმოებები. ტომის რედაქტორია საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიოსი გიორგი ჯიბლაძე, ტირაჟი — 800 ათასი.

მზადდება მესამე ტომი, რომელშიც შეტანილია ილია ჭავჭავაძის მხატვრული თარგმნები. მესამე ტომის რედაქტორია ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი გურამ შარაძე.

დასაბეჭდად მომზადებულია აკადემიური გამოცემის მეოთხე ტომიც. მასში შევა ფრანგი მწერლის ბუვიეს რომანი „ეზა“, რომელიც ილიამ თარგმნა.

საერთაშორისო სემინარი

◎ თბილისში მუშაობა დაამთავრა სანეირონო გეოლოგიისა და სამთო მშენებლობის საკითხებისადმი მიძღვნილმა საბჭოთა კავშირ-შვეიცის სემინარმა. სპეციალისტთა ეს შეხვედრა მოეწყო მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმების ფარგლებში, რომელსაც ხელი მოაწერეს სსრ კავშირისა და შვეიცის წარმომადგენლებმა 1970 წელს.

სემინარს მასპინძლობდა საწარმოო გაერთიანება „საქგეოლოგია“. ქართველმა მეცნიერებმა, რიგულ ნაგებობათა დამპროექტებლებმა და მშენებლებმა, ჭაბურღილების მზეურავებმა და ვგრარბგამყვანებმა, მთის კალთების გამაგრების დარგის სპეციალისტებმა შვედ კოლეგებს გაუზიარეს თავიანთი მიღწევები სამთო ტერიტორიათა ათვისების დარგში, ესაუბრნენ პრობლემებზე, რომლებიც საქართველოში წარმოიშვა მისი ტერიტორიის ურბანიზაციის ზრდის, ეკონომიკის განვითარების, რესპუბლიკათშორისი ურთიერთობის გაფართოებისა და განმტკიცების გამო, ეკოლოგიისა და ტურიზმის საკითხების ჩათვლით.

შვედმა სპეციალისტებმა დაათვალიერეს რესპუბლიკაში აგებული ზოგიერთი მიწისქვეშა საცავი. მათ დიდი ინტერესი გამოიჩინეს ტრანსკავკასიის საუღელტეხილო რკინიგზის მშენებლობის პროექტისადმი, რომელსაც ახლა განიხილავენ.

ჯილდო ქართველ კინოდოცოდნეს

◎ სსრ კავშირის კინემატოგრაფიტმა კავშირმა პრემიები დაანესა კინომცოდნეობისა და კრიტიკის დარგში 1987 წლის საუკეთესო ნაშუშვრებისათვის. ერთ-ერთი ჯილდო მიენიჭა საქართველოს ხელოვნების დამსახურებულ მოღვაწეს, ხელოვნებათმცოდნეობის კანდიდატს კორა ეგრეთელს. აღინიშნა მისი სტატიების კრებული „ღღეს ეკრანზე“, რომელიც გამოუშვა გამომცემლობა „მერანმა“, აგრეთვე „სერგო ზაქარიაძე“ და „ლანა ღოღობერიძე“ (მოსკოვის კინოცენტრის გამომცემლობა).

„ჩვენი ყვავილეთის“ სახალხო თეატრში

◎ „ პარსად არ თენდება ისე ლამაზად, როგორც აქმზე გამოსტყორცნის თუ არა სხივებს, ყვავილები მისკენ იბრუნებენ პირს და ფეხის წვერებზე ისე აიწევიან, იფიქრებ გაფრენას აპირებენო“ — ასე პოეტურად არის დახატული სოფლის ღილა მარიკა ბარაბაშვილის პიესაში „ჩემი ყვავილეთი“, რომელიც ახლახან წარმოდგენა ვაჭრობის მუშაოთა კულტურის სახლთან არსებულმა ქართულმა თეატრმა (რეჟისორი ირაკლი გრატაშვილი).

ნაწარმოების ლირიკულ გმირს — 18 წლის მანანას გულწრფელად უყვარს თავისი მშობლიური სოფელი ყვავილეთი. სწორედ ამ გულწრფელობითაა აღებეღილი მანანას როლის შემსრულებლის — მ. ჯუმუტიას სცენური სახე. თავისი გარეგნობითა და ხასიათით ფუნაგალის ეროვნული ტიპია. ამ კოლეტივებს გაწსაკუთრებული პასუხისმგებლობა ეკისრებათ მთელი რესპუბლიკის წინაშე. მაგრამ, როგორც ირკვევა, ამას ყველა როდი გრძნობს.

ჩვენი ფეხბურთისათვის სამარცხვინო ამბავი მოხდა ტაგანროგში, სადაც ადგილობრივი „ტორპედო“ სამტრედიის „ლოკომოტივს“ მასპინძლობდა. ლანდდა-გიენბისა და ხულიგანური საქციელისათვის სათადარიგო მოთამაშეთა სკამიდან... მილიციაში აღმოჩნდა სამტრედიელთა მწვრთნელი ხ. ელოშვილი. ამ ფაქტზე ყურადღება გამახვილებულია გაზეთ „სოვეტსკაია როსიას“ 2 აგვისტოს „ბოდიშსკანა როსიას“ 2 აგვისტოს პუბლიკაციაში. თურმე, ინციდენტი ამით არ დამთავრებულა. ეგეთს მოჰყავს მატჩის ინსპექტორის ე. ლიბრანსკის ჩანაწერი: „ამ ინციდენტის შემდეგ თავი გამოიჩინა „ლოკომოტივის“ გუნდის უფროსმა ა. სტურუამ. მსაჯთა ოთახში შეურაცხმყოფელი გამოხტომების შემდეგ, მან მინერალური წყლის ცარიელ ბოთლს სტაცა ხელი და ვეგრძნობ მხარეს მოიუნია. ჩემი ცდა, როგორმე დამშეწყნარებინა გუნდის უფროსი, უშედეგო გამოდგა... სტურუას გაჩერება შეუძლებელი იყო“.

აი, ასე „გვასახელეს“ სამტრედიელთა კოლეტივის ხელმძღვანელებმა, რომელთა საქციელი, ვფიქრობთ, სეროიზული მსჯელობის საგანი გახდება. მიღებული ზომების შესახებ მკითხველებს დამატებით ვაცნობებთ.

სპორტის ამბები

სათადარიგოთა სკამიდან... მილიციაში

ახლახან ვწერდით, რომ რესპუბლიკის სტადიონებზე, საქართველოს საფეხბურთო პირველობის მატჩებზე კვლავ გახშირდა დარღვევები, მაყურებელთა და ფეხბურთელთა ხულიგნური გამოხტომები. სერიოზულ შეშფოთებას იწვევს საკავშირო შეჯიბრებებში მოასპარეზე გუნდებში შექმნილი ვითარებაც. ამ კოლეტივებს გაწსაკუთრებული პასუხისმგებლობა ეკისრებათ მთელი რესპუბლიკის წინაშე. მაგრამ, როგორც ირკვევა, ამას ყველა როდი გრძნობს.

ჩვენი ფეხბურთისათვის სამარცხვინო ამბავი მოხდა ტაგანროგში, სადაც ადგილობრივი „ტორპედო“ სამტრედიის „ლოკომოტივს“ მასპინძლობდა. ლანდდა-გიენბისა და ხულიგნური საქციელისათვის სათადარიგო მოთამაშეთა სკამიდან... მილიციაში აღმოჩნდა სამტრედიელთა მწვრთნელი ხ. ელოშვილი. ამ ფაქტზე ყურადღებას გამახვილებულია გაზეთ „სოვეტსკაია როსიას“ 2 აგვისტოს „ბოდიშსკანა როსიას“ 2 აგვისტოს პუბლიკაციაში. თურმე, ინციდენტი ამით არ დამთავრებულა. ეგეთს მოჰყავს მატჩის ინსპექტორის ე. ლიბრანსკის ჩანაწერი: „ამ ინციდენტის შემდეგ თავი გამოიჩინა „ლოკომოტივის“ გუნდის უფროსმა ა. სტურუამ. მსაჯთა ოთახში შეურაცხმყოფელი გამოხტომების შემდეგ, მან მინერალური წყლის ცარიელ ბოთლს სტაცა ხელი და ვეგრძნობ მხარეს მოიუნია. ჩემი ცდა, როგორმე დამშეწყნარებინა გუნდის უფროსი, უშედეგო გამოდგა... სტურუას გაჩერება შეუძლებელი იყო“.

აი, ასე „გვასახელეს“ სამტრედიელთა კოლეტივის ხელმძღვანელებმა, რომელთა საქციელი, ვფიქრობთ, სეროიზული მსჯელობის საგანი გახდება. მიღებული ზომების შესახებ მკითხველებს დამატებით ვაცნობებთ.

სატურნირო ორბიტა

ბაღდანი. ვაჟ მოჭადრაკეთა საკავშირო ჩემპიონატზე მოეწყო გადადებული პარტიების დამთავრება. ბელიაევსკის თამაშის გაგაახლებლად დანებდა სმირინი. ამრიგად, ბელიაევსკის 7 ტურში ხუთი ქულა მოაგროვა და ჩემპიონატის ლიდერი გახდა, 4,5 — 4,5 ქულა მოაგროვეს ვასპაროვმა, კარპოვმა და სალოვმა (სალოვს ერთი ერთი გადადებული პარტია დაუთამაშებელი დარჩა), 4-4 — იოფდასინმა და იუსუპოვმა, 3,5 — ივანჩუკმა, ვაპანიანმა და გავრიკოვმა.

უკანასკნელ საათს

ბუშეი თბილისის „დინამოს“ სტადიონზე გაიმართა ფეხბურთელთა საკავშირო ჩემპიონატის მე-17 ტურის მატჩი. თბილისის „დინამო“ — ოდესის „ჩერნომორეცი“, გაიმარჯვა ქართველმა ფეხბურთელებმა ანგარიშით 2:0.

ნორჩი მეჩაიე

◎ ბაკლის რაიონის სოფელ ბარღების ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში უფროსების მხარდამხარ მოსწავლეებიც შრომობენ. ერთ-ერთი მთავანია მერვეკლასელი რუსლან მირცხულავა. იგი ყოველდღიურად 20-25 კილოგრამს ხარისხოვან ჩაის ფოთოლს კრეფს.

სურათზე: რ. მირცხულავა ბალანტიაინაზე.
ლ. შენგელიასა და დ. იაკობაშვილის ფოტო.

ზრუნვა ზრუნვისა ფილ

◎ საბჭოთა ადამიანების ინტერნაციონალიზმი და მეგობრობა ნათლად გამოვლინდა შარშან ზამთარში დასავლეთ საქართველოში მომხდარი სტიქიური უბედურების ღროს. სოფლების ჭალადიდის, ქარიანის, საგვინიოს მცხოვრებლები მარტინი არ ყოფილან. მათ დასახმარებლად მთელი ქვეყანა მოვიდა.

აი, ახლახან ცენტრალურ პრესაში გაჩნდა ცნობა არზამასში მომხდარი უბედურების შესახებ. მათს გულისტკივილს პირველები ჭალადიდელები გამოეხმაურნენ, სოფლში არ დარჩენილა ოჯახი, რომელსაც დაზარალებულთათვის არ გაეწევდნონს დახმარების ხელი. ჭალადიდელებმა არზამასელთა დახმარების ფონდში გადარიცხეს 3218 მანეთი.

ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲩᲐᲜᲐᲠᲘᲗᲒᲐᲜ ᲒᲐᲛᲝᲩᲘᲜᲔᲓᲐ

◎ დასავლეთ საქართველოს თითქმის ყველა რაიონში წვიმს. ცაგერში, როგორც სპეციალისტები ამტკიცებენ, ამ ორი კვირის მანძილზე მოსულმა ნალექმა გადააჭარბა საშუალო წლიურ ფონს. აქ კალაპოტიდან გადმოვიდა ყველა მდინარე და ღელე. რაიონის თითქმის ყველა სოფელში დაინგრა ხიდები, მრავალ დასახლებულ პუნქტში გამოირთო ელექტრობა, დაინგრა კავშირგაბმულობის საშუალებები. ზოგან არის მეწყერები.

გამოდმებული წვიმების შედეგად 1 და 2 აგვისტოს ადიდდა მდინარე ლეჯანური და დატბორა კურორტ ლაშქალისაკენ მიმავალი გზა. კურორტი ფაქტობრივად გარე სამყაროს მოწყვეტილია. ახლა იქ მოაგვარეს ხურსათის, სხვა საჭირო ტვირთის მიტანა ვერტმფრინავების საშუალებით.

სტიქიამ მძიმე მდგომარეობაში ჩააყენა სოფლის მეურნეობის მშრომელები. შეფერხდა მინდვრის სამუშაოები, სამი აგვისტოსთვის 5 ათასი ტონის ნაცვლად დამზადებული მხოლოდ 500 ტონა საკვები.

არც ერთი წუთით არ წყვეტს სამუშაოებს სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო შტაბი. დარაზმული არიან ადამიანები, მობილიზებულია ტექნიკა...

რუბრიკისათვის გამოყენებულია ხაკდეკის, საქმნოორმის და „ოგონიოკის“ კორესპონდენტთა მასალები.

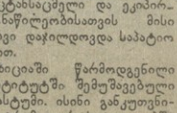

„ბარდეროვის“ მემოდელეები არიან მეფნიერნი

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘ თბილისის საკავშირო პროფსაბჭოს შრომის დაცვის ინსტიტუტში მოვიდა ცნობა მოსკოვიდან: საერთაშორისო გამოფენაში „სპეციალისტი და ეკიპირება“ მონაწილეობისათვის მისი კოლეტივი დაჯილდოდა სპეციალ დიპლომით.

ექსპოზიციაში წარმოდგენილი იყო ინსტიტუტში შემუშავებული ოთხი კოსტუმი. ისინი განკუთვნილია ექსტრემალურ სიტუაციებში სარემონტო-აღდგენითს სამუშაოებზე დასაქმებული მუშებისათვის, სახელდობრ კი დაბალი ტემპერატურების ღროს (— 170 გრადუსს), აბუმური ელექტროსადგურებს ორთქლის ქსელებში მაღალი ტემპერატურების ღროს (ასეულ 300 გრადუსს), დახშულ სივრცეებში შედუღების სამუშაოების ღროს, დიალომი მიენიჭა ავრეთვე ავარიული სამუშაოებისათვის განკუთვნილ შლანგიან საიზოლაციო კოსტუმს.

ახლახან საცდელი გამოცდა გაიარა შემუშავებულთა კიდევ ერთმა სიახლემ. ინდივიდუალური კოსტუმი ქალაქის ღრმა საკანალიზაციო სადგურების გასასვლელ კოლეტქტორებსა და არხებში მუშაობისათვის კონსტრუირებულია მოსკოვის საექსპლოატაციო სამსახურების შეკვეთით. საქმე ის არის, რომ საკანალიზაციო ლუკებსა და კოლეტორებში მუშაობისას არის მაგნე აირებით მოწამვლის საშიშროება. ქართველი სპეციალისტების მიერ შეთავაზებული კოსტუმი იცავს ადამიანს ჯანმრთელობას. იგი ამრეტენტია და ამასთან მოსახერხებელი, გარდა ამისა, აქვს სიცოცხლის უზრუნველყოფის სისტემა, რომელიც საშუალებას იძლევა ინუნის ორი საათის ღროსაც.

ეს ინფორმაციაა ეკონომიკურ ინსტიტუტში. ინდივიდუალური ეკიპირების ახალი კონსტრუქცია საშუალებას გვაძლევს შევასრულოთ სამუშაო უსაფრთხოების გარანტიით. (სპეციალური).

რედაქტორის მოადგილე
დ. იოსელიანი

კავშირი გულთა შორის

ᲛᲝᲗᲔᲚᲘ ჩემი ბაბუშობა თბილისთან არის დაკავშირებული, აქ გავატარე სიყმაწვილე. იგი თავისი სურნელებით და ბგერებიცმოდი, მსოფლიოს არცერთ ქალაქს არ ჰგავს, ეს თავისებურება აქ გაბრდილ კაცს განსაკუთრებულ, გარკვეულ ბეჭედს ასვამს, მასაც და მის შემოქმედებასაც. მთელი ცხოვრების მანძილზე გასდევს, სადაც უნდა იყოს და რასაც უნდა აკეთებდეს.

ჩემი პირველი მასწავლებელი პიონერთა სასახლეში გიორგი მესხი იყო. მან შეძალეგარა ფერები, შეეფიერებინა და ჩემს მეხსიერებაში უკეთილეს, მოამხიბლავ ადამიანად დარჩა. სწორედ თავის სიკეთით გაყვარებდა ფერწერას. სწორედ აქ გავიცანი ჯიბსონ ხუნდაძე. 1941 წლის ზამთარში გადაეწერეთ ტბილისელებში შვილიყვავიო. მოვაგროვეთ ჩვენ-ჩვენი ნამუშევრები და ტბილისელ მეგობელთან. ნახატები კიბის ქვეშ დავმალეთ, თვითონ კი სასადგილო ნაწილს მივაშურეთ. ამ ნაწილის გამგეს მოვახსენეთ, რომ სამხატვრო ტექნიკუმში გვინდოდა შესვლა. თვითონ წამოგვაყენა, სადაც ჩვენი ნამუშევრები გაკონდა დამალული, დაათვალიერა, მოწონების ნიშნად თავი დაგვიქნია და გვეუბნა, სკოლიდან საბუთები მოგეტანა. ასე აღმოჩენდნო ტბილისელებში ბე და ჯიბსონი. ჩვენი მეგობრობა ყოველდღიურად, ყოველი ეტიუდის დახატვის შემდეგ მტკიცდებოდა და ღიდხე გრძელდება. სწავლის წლებში კიდევ უფრო მეტად შეიყვარა ფერწერა, და ეს სიყვარულიც მთელი ომის მანძილზე, ამ უბედურების ქამს გულით ვიტარე და ასე მეგონა, ამ სიყვარულმა გადამარჩინა-შეთქი. ტბილისელ მეორე კურსზე ვიყავი, როცა 1943 წლის ღამდეს ჩვენ-მეტი წლის ჭაბუკი ფროლუნე წავედი... შემდეგ ჰოსპიტალი... და აი, 1948 წლის მიწურულს უკვე ხეიბარი დაბრუნდი თბილისში. ყოველგვარი იმედი დავკარგე ამისა, რომ როდესმე დავებრუნდებოდი ფერწერას, გულმოკლული, თავჩაქინდრული დავდიოდი თბილისის ქუჩებში. ერთხელაც სრულიად შემთხვევით გადავეყარეთ ჯიბსონს, ერთი ღღეც არ გავიდოდა ისე, რომ ფუხეკი არ ამეღო ხელში.

და აი ჩემი, როგორც მხატვრის, მკვლელობითი აღდგომის ნაბიჯი დაბრუნდი თბილისში. ყოველგვარი იმედი დავკარგე ამისა, რომ როდესმე დავებრუნდებოდი ფერწერას, გულმოკლული, თავჩაქინდრული დავდიოდი თბილისის ქუჩებში. ერთხელაც სრულიად შემთხვევით გადავეყარეთ ჯიბსონს, ერთი ღღეც არ გავიდოდა ისე, რომ ფუხეკი არ ამეღო ხელში.

და აი ჩემი, როგორც მხატვრის, მკვლელობითი აღდგომის ნაბიჯი დაბრუნდი თბილისში. ყოველგვარი იმედი დავკარგე ამისა, რომ როდესმე დავებრუნდებოდი ფერწერას, გულმოკლული, თავჩაქინდრული დავდიოდი თბილისის ქუჩებში. ერთხელაც სრულიად შემთხვევით გადავეყარეთ ჯიბსონს, ერთი ღღეც არ გავიდოდა ისე, რომ ფუხეკი არ ამეღო ხელში.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ მეტად მაინც გამახარა ერთი ნამუშევრის საგაზაფხლოო გამოფენაში მონაწილეობამ, რომელიც 1988 წელს გიორგოთა მხატვრის სახლში და საქართველოს მხატვართა VII ყრილობაზე, რომელზეც მეც მიმიწვიეს. ამ ყრილობის მახდატს სათუთად ვინახავ ჩემს ალბომში, როგორც ოელიკვიას.

ბავშვობიდანვე ვოკვნებობდი პრესნალური გამოფენა მქონოდა ამ შობლიურ ქალაქში, და როცა რუსთაველზე საგამოფენო დარბაზს ჩავფეხლიდი ხოლმე, სულ მეჩვენებოდა, რომ ოდესმე შეეძლე ვალი გადავუხადო ჩემს ახლო მეგობრებს, რაც ჩემი ცხოვრების სანუკვარი ოცნება იყო. ჯერ კიდევ მაშინ, როცა ჰოსპიტალში ვიწევდი, სულ ამაზე ვფიქრობდი, გადავრჩებოდი თუ არა, დავუბრუნდებოდი თუ არა ფერწერას. მომდევნო 40 წლის მანძილზე ჩემი ოცნება იყო ამ შობლიური ქალაქის ამ ხატვრის სახლში ჩემი გამოფენა. და აი, ახდა ეს ოცნება. 1985 წლის იელისს-აგვისტოში საქართველოს მხატვართა კავშირის საგამოფენო დარბაზში მოეწყო ჩემი პერსონალური გამოფენა, რომელიც ორ თვეზეეს მიეძღვნა: ფაშისტურ გერმანიაზე გამარჯვების 40 წლისთავს და ჩემს 60 წლისთავს.

და აი, მოხდა ეს, რაც ჩემი ცხოვრების ახრს შეადგენდა. ადგილობრივმა ინტელიგენციამ დიდად შეაფასა გამოფენა, ჟურნალმა „საქართა ხელოვნებამ“ საგულისხმო კომენტარები და ჩემი ნახატების რეპროდუქციები დაბეჭდა.

მე უსაზღვროდ მადლიერი ვარ ჩემი ბედისა, მიუხედავად ამისა, რომ ბევრი ტანჯვა-ვაება გამოვიარე. მე მადლიერი ვარ ჩემი ქართველი ამხანაგების და კოლეგებისა, უწინარესად ჯიბსონ ხუნდაძისა, ჩემ ერთანაც ნაბევრი საუკუნის მეგობრობა მაკავშირებს ამ დღიდან, როცა ერთად დავდიოდით პიონერთა სასახლეში; მე მადლიერი ვარ ჩემი მეგობრებისა, რომელმაც ოცნება ამიხდინეს — ელფაჯა ამამუკელის და თემო გოცაძისა. მე ეროთხელ კიდევ დავრწმუნდი, რომ ჩვენი ხალხების მეგობრობა რეალური, მარადიული და ხორცშესხმულია.

ᲐᲜᲓᲠᲔᲐᲜᲘᲫ ᲞᲔᲢᲠᲝᲡᲘᲐᲜᲘ,
სსრკ მხატვართა კავშირის წევრი.
ქ. ᲔᲠᲔᲕᲐᲜᲘ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲝᲡ: საქართველოს სსრ სახალხო მხატვარი ჯიბსონ ხუნდაძე (მარცხნივ) და ანდრანიკ პეტროსიანი.

ᲗᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲐ — ᲞᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘ, 5 ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ

პირველი პროგრამა. 13.00 — „ნაშუადღეს“. 15.50 — საინფორმაციო გამოშვება (რუსულ ენაზე). 16.00 — მოსწავლეთა ზაფხულის არდადეგების გამო. საკავშირო ახალგაზრდა ბალეტიანი ბალეტიანი — „ბატ ვ რ უ ლი ფილი „ეოოეს ა ლ ი ვარ, ფედა!“ 17.10 — კინოჟურნალი „ბინდა ყველაფერი ეიეოდ“. 17.20 — განცხადებები. 17.25 — ჯადოსნური ეკრანი. 17.40 — დოკუმენტური ფილმი „იეური, იფიქრო, ინოოვმედო“. 18.30 — მოსწავლეთათვის. „ეარგად რომ ვიმეცროოთ...“. 19.15 — ქართული დოკუმენტური ფილმი „საუკუნეებს გაუძლეს, მაგრამ...“. 19.25 — გარდაქმნა და პროფკავშირი. რარომ ცხარობს ინსპექტორი... 20.00 — მოამბე. 20.35 — კონცერტი „ბაღში უარავს სასუელ ორკესტრი“. 21.05 — XIX საკავშირო პარტიული კონფერენცია. გარდაქმნის რეალიზმი. „პირველი სტუდია“. 22.00 — „ერემია“. 22.40 — გარდაქმნის პროგენტრონი. 22.50 — „ოლუზიონი“ (ამერიკული მხატვრული ფილმი „ეკარში მომდარი ამბავი“).

მეორე პროგრამა. 17.40 — მულტიკლიკაციური ფილმების პროგრამა. 18.10 — მხატვრული ფილმი „ძველი პარკის საიდუმლოება“. 19.20 — „ცენტრალური ტელევიზიის გაცვლითი ფონდიდან“. სატელევიზიო დოკუმენტური ფილმების პროგრამა. 20.00 — მოამბე. 20.35 — მხატვრული ფილმი „კასანდრა“.

ᲕᲝᲡᲙᲝᲕᲘ

პირველი პროგრამა. 7.30 — „120 წუთი“. 9.35 — მხატვრული ტელეფილმი „ეეე